

Publicitatea serviciilor de avocatura în secolul XXI



În data de 4 noiembrie 2021 a fost publicată în Monitorul Oficial Hotărârea Consiliului Uniunii Naționale a Barourilor din România pentru modificarea și completarea Statutului profesiei de avocat, adoptat prin Hotărârea Consiliului Uniunii Naționale a Barourilor din România nr. 64/2011 („Hotărârea”). Hotărârea va fi supusă ratificării Congresului avocaților.

Prezentul articol nu își propune să fie o analiză exhaustivă a modificărilor aduse Statutului profesiei de avocat, ci o trecere în revistă a principalelor elemente care pot reprezenta un punct de interes pentru practicieni.

Hotărârea vizează o relaxare a prevederilor în vigoare până astăzi referitoare la publicitatea în profesia de avocat, în contextul digitalizării tot mai accelerate a serviciilor online de care trebuie să țină cont inclusiv piața serviciilor juridice și listează condițiile ce trebuie îndeplinite de conținutul mijloacelor folosite pentru publicarea informațiilor privind exercitarea profesiei, promovarea profesională și atragerea și dobândirea clientele în ghidurile prevăzute la Anexele XXXIII și XXXIV, care vor face parte integrantă din Statut.

Modificarea legislativă statutară a fost necesară având în vedere caracterul desuet al prevederilor privind publicitatea, care ajunseseră să fie depășite de progresul realizat în modul de prestare al serviciilor.

I. Ghidul privind utilizarea platformelor online de către avocați

Ghidul privind utilizarea platformelor online de către avocați se dorește un instrument cu caracter de recomandare, flexibil și permanent adaptabil la evoluția instrumentelor oferite de mediul online.

Ghidul prevede o clasificare a serviciilor de intermediere prin raportare la gradul de implicare al furnizorului de platformă, adică acea persoană fizică sau juridică care furnizează sau oferă spre furnizare servicii de intermediere online:

Directoare/Anuare ale avocaților, reprezintă website-uri pe care sunt înregistrate datele de contact ale avocaților, certificatele de specializare (dacă este cazul) sau domeniile de practică ale avocaților. Furnizorul platformei nu este implicat în niciun fel în alegerea avocatului de către un potențial client. Clientul este cel care selectează avocatul în baza opțiunilor de cautare, precum numele avocatului, domeniul de practică, aria geografică în care profesază.

Platforme de recomandare a avocaților presupun, fața de directoare și anuare, un furnizor de servicii de intermediere care este implicat în alegerea avocatului de către client, prin una sau mai multe din următoarele modalități: când platforma în sine selectează avocații care apar pe website, definește ordinea apariției pe site sau modul în care apar, recomanda un avocat sau direcționează un client către anumiți avocați etc.

Platforme de intermediere servicii și brokeraj juridic oferă posibilitatea clienților de a pune întrebări juridice, iar furnizorul de platformă alege un avocat „bun” din rețeaua sa de colaboratori sau „cabinete afiliate”. Aceste website-uri solicită cel mai adesea clientului informații privind identitatea acestuia, natura litigiului sau chiar cuantumul onorariilor pe care ar fi de acord să le plătească profesionistului. Avocații sunt, de asemenea, chemați să răspundă cu o cerere de ofertă.

Platforme de întrebări și răspunsuri tip forum (Q&A) includ website-uri unde direct sau indirect este prestat un serviciu juridic pentru care platforma, care este și prestator, poate fi plătită în principal de către client (de exemplu, prin abonament la platforma respectivă pentru a putea posta întrebări). Astfel de platforme pot fi gratuite atât pentru avocați, cât și pentru clienți. Ceea ce urmăresc este creșterea traficului online, astfel încât să obțină cât mai multă finanțare din reclame.

Platforme de întrebări și răspunsuri autorizate au în vedere website-uri care utilizează procese automatizate, cum ar fi șabloane sau automatizare documente, precum și chatbots care oferă un serviciu de conversație folosind inteligența artificială.

Ghidul include și principalele aspecte de care trebuie să țină seama avocatul atunci când utilizează una dintre platformele menționate anterior, respectiv: obligativitatea stabilirii unei relații contractuale directe cu clientul, fără nicio interferență a furnizorului platformei, cunoașterea clientelei de către avocat, modul de stabilire al costurilor și onorariilor, cu mențiunea că avocații trebuie să respecte regulile profesionale privind stabilirea acestora și interdicția de partajare a onorariilor cu furnizorul de platformă, precum și obligația ca orice comunicare publică și/sau orice formă de publicitate să respecte reglementările profesiei și regulile concurenței oneste.

De asemenea, sunt prevăzute recomandări referitoare la asigurarea previzibilității parametrilor utilizați pentru efectuare ierarhizarilor sau clasamentelor avocaților, parametrii care ar trebui prezentați în prealabil, într-o manieră transparentă de către furnizorul platformei.

Nu în ultimul rând, Ghidul subliniază necesitatea respectării dispozițiilor legale privind utilizarea și asigurarea securității datelor colectate de pe platformă din perspectiva Regulamentului GDPR, precum și importanța existenței unor contracte personalizate care reglementează relația dintre furnizorul platformei și avocați, având în vedere regulile specifice, derogatorii de la dreptul comun, care guvernează profesia de avocat.

II. Ghidul pentru bune practici privind publicitatea avocatului și a formelor de exercitare a profesiei

Ghidul are ca obiectiv oferirea unor îndrumări cu privire la modul în care se poate gestiona relația avocatului cu mass-media, cât și a condiții privind mijloacelor de publicitate ce pot fi utilizate de formele de exercitare ale profesiei de avocat.

Sunt indicate mijloacele pe care formele de exercitare ale profesiei le au la dispoziție în vederea realizării acțiunilor publicitare atât în mediul online, cât și offline.

Prevederile privind publicitatea online includ condițiile pe care trebuie să le îndeplinească website-ul formelor de

exercitare a profesiei, printre care și interdicția de a conține legături către alte adrese de internet (linkuri) al caror conținut ar fi contrar principiilor esențiale ale profesiei de avocat. Este admisă includerea unor legături care să permită accesarea paginilor de internet ale entităților cu care sunt încheiate convenții de colaborare profesională avizate de consiliul baroului, ale conferințelor sau altor manifestări profesionale organizate de forma de exercitare a profesiei sau cu participarea acestora, a articolelor de specialitate juridică publicate de membrii formelor de exercitare a profesiei.

Nu în ultimul rând, Ghidul cuprinde prevederi referitoare la publicitatea în rețelele sociale și motoarele de căutare online, potrivit cărora avocații și formele de exercitare a profesiei își pot crea pagini de prezentare în rețelele sociale. Paginile de prezentare și orice altă formă de publicitate în rețelele sociale și în motoarele de căutare online sunt permise cu condiția respectării reglementărilor și a deontologiei profesionale și a regulilor concurenței loiale.

Aducem profesia în secolul XXI!